

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tuba Tragica, Seu Historiæ Horroris Plenæ Dominicis Per
Annum Concionatorio ritu aptatæ, Quibus ad oculum
ostenditur, quàm acribus pœnis flagitia proscindat
scelerum Ultor Deus**

Selhamer, Christoph

Norinbergae, Anno Gratiæ M.DC.XCIX.

Concio II. S. Nicolaus. Virga Nicolaitica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52721](#)

CONCIO II. FESTUM S. NICOLAI, Ep.

Post multum verò temporis venit Dominus servorum illorum. Matth. 15.

Virga Nicolaitica.

BX omnibus bonis ac donis, quæ magnus ille ac divinissimus misericordiarum Pater Nicolaus variis mortalibus imponit, mihi hodie præ omnibus aliis Virga placet & probatas AA. quam suis donis inserit, ut cæ veluti frænō pravi reprimantur, ne cœlestibus donis in propriam perniciem pessimè abutantur. Hâc Virgâ in officio continet probos, hâc virgâ discolos ab exitio revocat sempiterno juxta tritum illud: *Oderunt peccare mali formidine poenæ.* Sic, Deo solenni more misericordiam justitiae innectit, iudicium misericordia committit Deus. Sic bona omnia & dona cœlitus homini clementissimè dispensando, unâ justitiae suæ rigorem in Virga exhibet spectandum, cuius formidine homines in malum proni, à malo & à peccandi consuetudine abstineant, caveant discrimina, prava fugient commercia, & bonis sine ulla Dei largitoris offensa pacificè perfruantur. Novit Deus apprimè hominum genium & naturam; pauci sunt, & vix numerô tot, quot Thebarum portæ, qui se nudo Dei ac Virgatis amore sursum trahi patiantur. Anima dantur ut plurimum serviæ, quæ scuticâ tremefactæ Deo serviant Conditori, non servituras, si virgæ qui oculis remotâ Deum suum ita bonum esse scirent, ut nullum unquam puniret, sed ad omnia conniveret. Dixerit olim Poëta:

*Non bene convenient, nec in una sede morantur
Majestas & amor &c.*

Nunc certè bellissimè convenient Justitia & Clementia, timor & amor: ille pro fræno est, iste pro stimulo servit & calcari. Amabilis & desiderabilis est bonorum omnium largitor Deus, qui manu sua virgam rotat, ut immorigeros, ingratos & rebelles pueros plectat, puniat, ac simul alios saluberrimo timore, qui omne peccatum animo propulsat, fortiter constringat. Nempe, amari vult tanquam in omnes beneficus Pater, tibi

B

A.
Virgam
donis suis
ad nos di-
rigendis
Deus im-
miserit, ut
ne donis
cœlestibus
abutamur.

meri vult tanquam vivorum ac mortuorum æquissimus Judex. Virgo paterna manu concutit, non ut puniat, sed ut ab omni pena suos protegat. Corroboravit misericordiam suam super timentes se, Psaltes inquit

(1) Ps. 102. (1) regius; imò eodem ex oráculo bona omnia pariter timori compo-

(2) Ps. 24. mittit. Nihil deest timentibus eum. Sic item (2) Psalmista. Vates

(3) Ps. 100. gius utrumque in Deo expertus iterum iterumq; (3) exclamat: Misericordiam & judicium cantabo tibi Domine. Judicium, inquit, laudat quia semper est æquissimum, semper optimum, & omni encomio dignissimum, priùs tamen, ut signatè meminit, suas Misericordias propriae laudes concinam, quia hæc non tantum potiori apud Deum loco sed etiam à Deo libentius & frequentius exeritur; quod ipsum etiam

(4) Exod. in Canticō (4) directè Moyses expressit, his verbis ad Deum directis:

B. Interpretes in græco textu expressè sic legitur: Dux fuisti in iustitia populo tuo, quem redemisti, quæ lectio fidem meretur? qui textus hoc stipat. Mi-

sericordia, primas? an primus de Misericordia? an secundus de iustitia? vero & vicissim. quæfutum expedio: utraque lectio vera est, utraque lectio fandâ est. probatur à Spiritu S. profecta: Dux fuisti in misericordia, Dux fuisti in iustitia ex Script.

Eluxit quidem hoc in Ducatu Dei Summi Iustitia, quia ibi plures frigitorum plagas spectamus, quarum undecima omnium maxima eminens, vi cuius altô haustus esse novimus cruentos hostes, & eorum, qui fuisse litici populi sanguinem sitiebant, impia cadavera, Mari legimus ratione innataesse; in hoc ipso tamen perquam tragico & funesto actu plus Misericordia eluxit quam Iustitia, quia ter clemens Deus ne illos quidem miseros nisi multò antè sapienter ac serio præmonitos, virgæ oculis conformato aliquoq; obtrusâ, visus est punire; præmisit adeò minora mala, minus dama majoribus, & à sanguinolentis aquis per ranas & cymopas per muscas & pustulas, per grandinem & locustas, per animalium & eturam & tenebras, ad omnium primogenitorum horridam caderem tandem ad totius gentis refluento freto absorpti exitium & excidit. justus & misericors Deus gradatim ascendit; patet adeò, quam innotescunt efferos peccatores Deus puniat, qui hunc in finem potenti deus virgam vibrat & eminus gladium intentat, ut, qui reprobis est, mandat malignari, propere secundam post naufragium tabulam apprehendat, & celeri poenitentia fatalem virgæ iustum avertat. Ita fandâ

(5) S. Aug. terminis (5) S. P. Aug. perorat: Propterea se Judicem venturum minime Serm. 109. tur, ut cum venerit, non inveniat quem puniat. Hoc autem aliud non de tempore est, quam virgam eminus intentari, gladium vindictæ à longè ostendit, ut maturè possit poena sceleri decreta evitari. Quidquid ergo nobis dicuntur virga

virga & gladio spiritus procul Deus exhibeat ; quidquid nobis Sacer Evangeliorum Codex de comminationibus referat ; quidquid de inferorum genis commemoret scriptura , quidquid de severitate Supremi Judicis Oracula prædicens divina , id totum eò spectat , ut homo cùm prospicit virgam , serì sibi procuret gratiam , & cùm timet , ne sententiā damnationis fulminetur , omnem conatum adhibeat , ut Deo suo per veri nominis penitentiam reconcilietur ; imò quod amplius , tam bonus , tam clemens & misericors Deus est , ut , quos virgā proscindi centies meritos propter penitentiam longanimes exspectat , ante virgarum illapsum letales iētus prænuntiet , & venturas calamitates signatè prophetizet . Si ergò nec virgam intentanti , nec iētus gravissimos vaticinanti fides habetur , rectè tandem pertinacibus occinetur : *Perditio tuaq; ex te Israel* (6) Sistamus nonnihil hac in thesi AA. & dispiciamus , quām paternè (6) Osc. 13. impidis & rebellibus filiis suis virgam eminus ostendat Servator , eamque etiam auribus intonet , quorum tandem exitio decreta est virga , ut totum hominem proscindat , & in Orco plagis plagiis accumulet .

Alia judicia , alia consilia cudent homines , alia Deus format . Qui avem caprat aut feram , omnia signa removet , ex quibus possit periculum aut fatalem iētum augurari ; voci silentium , pedibus imperat quietem aueps & venator , ut nec minimo strepitu aut murmure territa preda iētum eludat . Ah non ita Deus , centies imò millies nostris flagitiis provocatus , ad poenam reos queritat , ad vindictam peccatores explorat . Non struit insidias reprobis , ut fraudibus & cuniculis aditum præparet ; sed optat potius virgā eminus ostensā , & clade ventura patemè prænuntiata , ut omnem iētum tandem in refractarios fulminandum maturè declinemus . Sicut ergò Aegyptios & Pharaonem , prout antè diximus , multis plagis , multis virginis per Moysen intentatis Deus præmonuit , antequam omnes simul mari rubro haurirentur , ita pariter virginis furoris sui in Sodomias antè non exoneravit , quām multoties deflagrantis virgæ tetro illapsu admonerentur . Aderant Angeli monitores , aderat Loth & generi ejus , quin ipsi cives vim foribus intentantes modicè virgā contacti , & ocius cæcitate percussi , tam serios hortatores suspicere debebant & revereri ; id cùm factum non sit , jure in eos Ira divina tetros ignes evomuit . Felicissim⁹ Jonas vindicem Dei virgam Ninivitis exhibuit & prænuntiavit , cùm eorum urbem obiret , & alta voce intonaret (7) adiuv 40. dies , & Ninive subvertetur . Audiebant vatici- (7) Jon. 3. nantem Ninivitæ , & ocius , ut ait (8) Aug. Iacob vestiti & cinere con- (8) S. Aug. fersi penitentiam captabant , fugientes à facie irati ad faciem placati Dei , in Ps. 138. Sic post 40. dies juxta Jonæ vaticinium verissimè fuit eversa Ninive , li-

B 2

cet

D.

Probatur.

C.
Virgā
reis emi-
nus inten-
tat , non ut
feriat , sed
Orco sub-
trahat pec-
cantes .

cet nec lapis tota sit in urbe loco suo dimotus. Vera fuisse Jonzven-

(9) Idem bellè probat (9) Aug. Eversa fuit in malo, edificata fuit in bono prout
in Ps. 50. cit Jeremias (10) ecce dabo tibi eradicare, suffodere, everttere, & quo
(10) Jer. 1. edificare Ec. Non murorum sed morum munimenta ceciderunt. Sic Aug.

E. Antequam Jerosolima per Tit. Vespas. solo æquaretur, iteratis vicissim
Hunc in virgam vidit toti urbi quidem minitantem Jerosolima; sed fructu finem pœ-
nas nuntiat culpis per irrito. Ostendit è cœlo Deus perfidis civibus virgatum cometan-
vates insuper misit quamplurimos, qui venturam cladem obstinatis decretas.
dicerent, sed nullo iterum effectu, lucro penitus nullo; hoc inter ultimus erat ex infima ruricolarum sece agrestis homo, qui multò ante
obsidionem, cladis nuncium egit publicum, voce per urbem altissimam
insonans & exclamans: Vox ab oriente, vox ab occidente, vox à 4. mil-
tis, ve vœ Jerosolimæ! Glamoris præfigium truculenta fuit mors. De-
sset vaticinio fides & locus clamori, poenitentia beneficiorum tota potest
Jerosolima servari; ideo enim tot vicibus monstrata fuit omnium tem-
iminens virga, ut maturè pectora sua percuterent, & iratum Deum
cordiali poenitentia placarent Jerosolimitæ. Sed quid nimia vendidit
obsoleta exempla producimus, ubi nova suppetunt in cōpia.

F. Prandebat lapsô seculô, anno nempe 1526. omnis periculi secundum
Probatur Budensi arce Ludovicus Hungariae Rex; clausis ex more foribus, non
etiam re- ad Regiæ portam humanæ quidem formæ sed foedum distortum mo-
centibus gnitus homo: erat claudus & instar mendicabuli vix honestè amittitur,
historiis, qui acris & elata voce ad alloquium Regis properè cuperet admitti. In-
plicatus hominem ex trivio Aula, at is tantò acris Regis alloquium impo-
bat, quod fortius à Regiæ repelleretur; re per jocum Regi patet
oculus Aulæ Primas & Regiæ Palatinus suo cum famulitio ad portam de-
scendit, qui se Regem fingeret, & arcani summam ex presenti me-
dicabulo exploraret. At hic viro satrapâ, licet de arcane iteratis
cibus rogatus, mox palam edixit, hunc Regem non esse, se Regi
alloquium urgere, sed quia Rex vester Irum vaticinantem proprio
ribus audire non dignatur, abi denuò & Regi tuo nuntia, eum ut
Buda sua (Osen) brevi peritulum. His dictis disparuit. Hem! no
quid hoc est virgam Hungarum & Hungariae Capiti cominus con-
dere? auditus esset hic è cœlo missus tabellio, ab Hungar-
nibus procul virga, omnis calamitas & turcarum illuvio ex-
set. Veram fuisse comminationem docuit miserabilis eventus. Ibi
éodem adhuc anno Hungariam Turca cum centum millibus ad Medio
prælio utrimque dimicatum est cruentò; tandem Rex ipse prælio victus
à Solimanno, proximas in paludes aufugit, ubi ab equo super opus

Hist.

corruente protritus est. Sic Budam & potiorem Hungariam jam tunc sui juris fecit Turcarum Imperator Solimannus, strage horrida peccatoribus Christianis illata. Ostendit similes virgas cominus eminus ter Clemens Deus etiam privatis hominibus, avaris Euclionibus, & multo are alieno gravatis pauperum Sanguisugis, eum maximè in finem, ut maturè sapient, & peculum, ex obliquo per fas & nefas corrasum, ante ultimum vitæ articulum heris suis restituant, nisi malint virgâ proscindi, & fumantem in orcum suo cum iniquitatis mammone profligari.

Refert simile quid de nobili Alfata Maserius (10) quod etiam spe-⁽¹⁰⁾ Ma-
culo suo inservit. Dabo breviter ea fide quâ accepi. Solebat ille pro-^{sen in Spe-}
bè cuticulam curare, alterâ post prandium horâ somnos captare, &^{cul, Veritâ}
ut nihil ad voluptatem deesset, unâ scyphum rubrō vinô plenum men-
sulæ imponere, ea maximè de causa, ut excusò somnô se oculis haustu
refrigeraret. Accidit fortè, ut ipsâ horâ, quâ se ad somnum compone-
bat, merô plenus calix vitreus, nemine impellente, velut ab altero iectus
sonum ederet, sponte sua in frusta disrumperetur, vinô in patentem
mensam effusô; quis iectu tam forti calicem evertit? manus cælica, di-
vina, virgam evibrans in prostantem scyphum, ut medius dissiliret;
Sed more, huic hominum generi recepto, totum id, quod genium ab-
domini natum turbare poterat, elisit & explosit, caufatus, in scypho
vitum fuisse, casu proin inopinato crepuisse. Substitutus alias fuit dis-
rupto, Bacchi sanguine oppletus, ac mensæ impositus, herus interim se
liberè in thorum resepti, Morpheo litaturus. Nec dum in dulcem so-
mnum oculos resolvit, en alter etiam calix velut occulta manu pulsatus ul-
trò rumpitur, totumq; vinum in mensam effunditur. Horruit ad alterum
virgæ iustum dormienti fortiter intentatum; sed cum uxori tristiores cogi-
tatus constanter proscriberet, & marito suo facilè persuaderet, nihil
mali ominis obvio casu portendi, mox tertius in mensam repositus est ca-
lix, & heru's tanquam cœcus & surdus Euclio, se denuò ad somnum com-
posuit. At non ita Deus, in cuius manu se virgam spectâsse vigilantem,
disertè fatetur (11) Jeremias. Vigilabat hæc Nobili dormitante, & mox (11) Jer. 1,
tertio iectu calici alliso tertium frangit scyphum, & vinum per mensam
dispergitur; hîc quidem visus est oculos referare, quos tamen brevi juf-
fus est in æternam claudere mortem. Deum Bonum! quâm agrè pro-
xima etiam pericula credunt opulent! mittebatur quidem equô subli-
mis famulus ad hunc tertium eumque fatalem iustum, qui Bruntruto
in vicinam arcem Confessarium acciret, at sicut judicia Dei sunt occulta
antè mors irruit, & funus fecit herum, quâm famulus Bruntrutum

attingeret. Ita serò nitis adductus Confessarius mortuum inventum vivum optasset, fatis in eo disstentus, ut mœstissimam conjugem & liberos solaretur, quorum operâ tamdiu fuit Sacrorum usus vel elatus vel impiè protelatus; abiit adeò herus iste in expiatu; sursum an dorsum, Deus novit. De salute illius non ausim penitus desperare, quia virtus est confessionem inclamare; sed quid juvat animos expiare sacra homologesi, nisi una nuntius remittatur iniquitatis Mammona. Hoc opus, hic labor est, qui plurimos mergit abysso, quia nolunt suo quod quam aut suorum genio in annos sequentes detractum, et si sciant Galam & Superbiam per iniquitatis Mammonam expleri. O vero ceteri Andabatas, qui virgam minitantem toties oculis videant obrutum neque tamen solliciti sunt, quibus modis à se ac suis scelerum ultrices,

(12) Ps. 5, virgam avertant. Hanc Virgam sanctius agnovit & extimuit, quisque dixit: dedisti metuentibus te significationem, ut fugiant à facie arcu.

G. liberentur dilecti tui. Non cessat clemens Deus etiam nobis in Virga emiscerum castigatricem virgam exhibere, at surdis fabulam. Fons oftencis abhinc annis grandem Orbi virgam è cœlo Deus producfa urget & omnium oculis spectandam dedit; at quis hodie virgatiam; hâc vel flectitur, vel terretur, vel animo ad pœnitentiam maturandam compoñet, salmovetur? vidimus ex alto calamitatum prænuntium Cometam, virgares; hâc tum fidus. Præmonuit criminum causâ grandibus suppliciis delinquentes, in procinctu esse pœnam, nisi fatales iactus per pœnitentiam declinemur at verò ex oculis, ex animo. Ardeat proximus Ucalegon, modo nostra nullus irruat Vulcanus, salva res; pergitus cœptis, Dei auctoritas nostræ immemores, flagitia flagitis accumulamus, donec hinc duplex virga opprimat incavtos, & per cristatos hostes multiplex scelus proscindat; ita bonum Deum providè mōnentem perpetuū ludimus, & manum paternam virgas rotantem explodimus, ridens donec tanta pravitatis contumacia irritatus, in furore suo mundum anguat, tot minis & monitis recalcitrantem. Dedit sanè justissimi fures hujus evidens specimen scelerum vindicta Deus hoc etiam seculò, an nempe millesimò sexcentesimò decimò octavò, prout fusius ex hist. Ind.

(13) Joseph. Gelosus. Thama urbs erat Orientalis Iadiz, quam justus Judex Deus post elusas virgæ intentatæ minas totam suam exoneravit. Sicut hæc Urbs frequentissimò erat emporio notabilis. ita etiam omni vitiorum genere, luxuriaz in primis & vindictaz desiderio ac vivendi licentiâ infamis fuit, quibus tamen cum nullum finem, summo cum nominis Christiani approbrio, fidei nostræ domestici, sapientia moniti ponere vellent, ecce ultimum ad eos monitorium pleno de-

clementia!

clemens Deus direxit. Sub meridiem coram omnium oculis proximo in aere grandi statura Crucifixi species apparuit, trucibus oculis, & digitis minas intentante; hoc quid aliud erat, quam virgam valida manu rotare, & fata ultima discolis civibus comminari? horrebat cuncti ad tam asperos Crucifixi vultus & atroces minas saluberrimo timore corrupti, modò ex metu saltam poenitentiam captassent. Vix Dei Summi misericordiam in clamabant, Deoque aureos montes promiserant, enirati Numinis effigies ex astantium se conspectu paulatim proripuit, omnibus ad rei tam insolite prodigium trepidantibus; sed quoisque tremor iste duravit? vix unum & alterum diem. Lapsus biduo itum est in antiquam scelerum silvam: Crucifixum nuspia visum, resumpta sunt libides, vindictæ veteres è tumulis enatae, gulae iterum diu noctuque lata, quasi extra omniem teli jaustum essent cives. Adoretur hic loci Dei Summi Clementia verè infinita, qua tantis pravitatibus divinissimi Judicis decumano contemtu, se necdum ad ferendum passus est irritari. Tertium diem, imò tertiam hebdomadem patiens & longaminis perditos homunciones sustinuit. Post tantum tempus immanibus flagitiis indulsum, necdum in eos virgam detonuit; misit novum mali appropenantis vatem, qui erat avis magna & mira, Indis certe nunquam visa; hæc avis suo ex rostro à summis ædium tectis in subjectos cives hæc verba jactavit: ergo Dei vindictis iram sentietis; quasi dicaret, toties moniti nec resipiscitis, nec pravos mores serio corrigitis, virgam toties intentatam risu tantum excipitis, monita toties data sonante cachinno allatratis, mali imminentis prænuntios vates naso suspenditis aduncō, & quotquot vobis flagitorum vindices virgas Superiorib[us] ostentant, illis invicem medium digitum reostenditis, sed numerosæ proterviæ poenas dabitis vindicis Deo easque acerrimas. Ferrea sint pectora, quæ ad tam horribiles poenas nec flecti velint nec moveri, ære fusa sint præcordia quæ ad tam enormes assultus, nullos exprimant singultus, nec in uberes lacrimas animi ac corporis oculos resolvant. Avis hæc jocis tantum excepta & mordacibus sarcasmis, imò etiam præstigiis adscripta totum cœlum, terram & pontum effravat, & ad celerem vindictam excivit; licet enim adhuc solidum diem poenitentiam expectaret mitis Deus, callum tamen visa est civium pravitas obfirmasse, unde salus omnium acta est & conclamata. Lapsus itaque hoc etiam die reos in flagranti deprehensoris hunc in morem vindicta corripuit divina. Aures arrigite protervi peccatores, quibus ludo sunt oracula divina simul & humana: Primo mane tetra caligine passim cœlum inhorruit, inde mugiebant tonitrua, micabant fulmina venti

venti carcere suo soluti omni ex parte fremeabant turbulenti; hi tam impetu in ædes & ædium tecta, in obvios cives grassabantur, ut adū ac turrium summitates tectis ac tegulis orbarent, homines ex patenibus plateis in sublime abriperent, & vel lapidum acervo alliderent, vel in proximum mare præcipitarent. Ventis hisce foris grassantibus enormes tremotus succedebant, quibus jam terra findi, jam vastis hiatis tecum incolis visa sunt absorberi. Neque tamen hic finis erat horribilium poenarum. Tot malis saxea grando accessit, que calamitatem emittere adauxit; hac enim plurima pars hominum & animalium obtemmotum, sub dio excubantium, percussa est, & peremta, cum fugiunt patesceret. His omnibus malis se novum ex mari junxit, quod ebem alluit; surgebat in altum ferociens pontus & latè omnia ad 4 milia inundabat; stabant in portu 70. naves orientalibus mercibus ostendentes; haec inter se mutuo collisa ad unam absorptæ sunt omnes. Demanum est, quod sequitur: visibantur ante variis in locis Crucifixus Crucis Dominicæ imagines passim Catholicis receptæ; at cum extantisque flagitorum portentis multum fuliginis contraxissent, deinde etiam cultu passim essent destituta, omnes in ictu oculi hominum oculis creptæ evanuerunt, earumque in vicem totidem patibula subiecta sunt vel ex undis vel è terris protrusa, quibus tristissima mortis imago adhuc residuis ex urbe civibus intentabatur. Sic sic reliqui peccatores irato Deo ad misericordia Patrem, per seriam poenitentiam reduci, ut pas proprias & alienas lacrimantibus oculis expiantes, Deoq; genibus affusi vitam porrò vivere ceperunt Deo dignam & homine Christiano.

O! ut tantam tempestatem nostris à cervicibus pius ac misericordus Deus avertat, hodie tam mitem simul & clementem Deum, tam scelorum ultorem Deum, amore simul ac filiali timore amplius amur. Hodie cum infantibus, pueris ac puellis suo Nicolo affusi, vixgam paternam eminè ostensam demississimè exosculamur; illud idem cum magno Patre Augustino inclamantes: Domine, hic ure, hic seca, hic castiga, hic flagella, modò in æternum parcas; sed una que ex oculis, ex animo dirum scelus, Deique tam boni offensam viribus dimovemus, unà culpam omnem maturâ poenitentiâ in expiare satagimus, ut abolitâ culpâ, etiam virgæ, culpæ intentata felicissimè post fata vanescat.

Amen!

